

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

נ.צ. (מ) - מר ש. מילר

נ.צ. (ע) - מר י. הלפרין

1
2
3

1. הסתדרות העובדים הכללית החדשה
2. הסתדרות עובדי המדינה

המבקשות

- נגד -

1. מדינת ישראל - נציב שירות המדינה
2. מדינת ישראל - ועדת השירות לפי ס' 1 לחוק שירות המדינה (גמלאות)
3. מדינת ישראל - ממשלת ישראל
4. מדינת ישראל - שר האוצר

המשיבים

5. ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון ומשרד ראש הממשלה.

משיב פורמלי

פסק דין

- 4 **א. הצדדים:**
- 5
- 6 1. ביום 14.04.00, הוגשה לבית דין זה בקשת צד לדין בסכסוך קיבוצי ("הבקשה").
- 7
- 8 2. המבקשות, בבקשה, הן: **הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסתדרות") והסתדרות**
- 9 **עובדי המדינה ("הסת. ע.מ.")** - (כשנתייחס לשתי המבקשות כאחת תכונה הן
- 10 **"המבקשות").**
- 11
- 12 3. המשיבים 1-4 הם:
- 13
- 14 (1) מדינת ישראל - נציב שירות המדינה ("הנציב");
- 15 (2) מדינת ישראל - ועדת השירות כמוגדר בסעי' 1 לחוק הגמלאות ("ועדת השירות");
- 16 (3) מדינת ישראל - ממשלת ישראל ("הממשלה" או "המדינה");
- 17 (4) מדינת ישראל - שר האוצר;
- 18 (כשנתייחס למשיבים אלה כאחד יכוננו הם "המשיבים").
- 19
- 20 המשיב מס' 5 הוא: ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון ומשרד ראש הממשלה ("הארגון").

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1
- 2 **ב. הבקשה:**
- 3
- 4 4. ענינה של הבקשה, כאמור בה:
- 5 "למנוע הפעלת סמכות מינהלית על פי חוק שירות המדינה (גמלאות) תשי"ל-1970 (י"חוק
- 6 הגמלאות)" בטרם קויים מו"מ עם ההסתדרות ועם הסת' ע.מ. ואו קויים הליך תיווך
- 7 כמפורט בסעיפים 103 ו-104 לחוק הגמלאות".
- 8
- 9 5. הרקע לבקשה ונסיבות הגשתה, כנטען בה, הן אלה:
- 10
- 11 א. על פי החלטת הממשלה (נספח 1 לבקשה) תהפוך יחידת הסמך הממשלתית רפא"ל
- 12 לחברה ממשלתית.
- 13
- 14 ב. הארגון, שלפי פסיקת ביה"ד הארצי לעבודה, הוא ארגון העובדים היציג של העובדים
- 15 בדירוג מחקר במערכת הביטחון ובמשרד ראש הממשלה בכלל וברפא"ל בפרט -
- 16 מנהל מו"מ עם המדינה שמטרתו חתימת הסכם להעברת עובדי המחקר מיחידת
- 17 הסמך רפאל לחברה הממשלתית רפא"ל, ואף נתגבשה טיוטה סופית של הסכם, אשר
- 18 טרם נחתמה (להלן "ט. ההסכם").
- 19
- 20 ג. ככל הידוע למבקשות הארגון דרש, כתנאי, שטרם חתימה ההסכם, תכונס ועדת
- 21 השירות ותפעיל את סמכותה, ובכלל זה לפי סעיף 9(2) לחוק הגמלאות הקובע וזה
- 22 לשונו:
- 23 "9. בחישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יחולו כללים אלה:
- 24 ...
- 25 (2) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו
- 26 של פלוני מהשירות, תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב
- 27 באחד לחודש שבו חל אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות";
- 28
- 29 ד. הצורך בהפעלת הסמכות האמורה לעיל, של ועדת השירות, שוב כנטען בבקשה, נובע
- 30 משניים אלה:
- 31
- 32 * הצורך לקבוע את דרגתם של מי שהיו עובדים בדירוג מחקר ברפא"ל והנם
- 33 גימלאים - לפי דירוג השכר החדש וזאת לצורך תשוב גימלתם.

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1 לקבוע את שיטת העדכון של עובדי המחקר, לפי מדד ידוע - כיוון שלאחר
 2 סגירת יחידת הסמך רפאל לא יהיה בשירות המדינה עובד פועל, אליו ניתן
 3 להשוות את הגימלאים לצורך חישוב גימלתם.
 4
 5 6. טוענות המבקשות בבקשה:
 6
 7 א. לפי הוראות סעיפים 103 ו-104 לחוק הגמלאות ההסתדרות והסת.ע.מ, הן ארגון
 8 העובדים היציג בשירות המדינה, המייצג כלפי הממשלה את כלל עובדי המדינה,
 9 כולל אלה המאורגנים בארגוני עובדים אחרים - היא הצד עמו על הנציב או ועדת
 10 השירות לנהל מו"מ בטרם תתכנס ועדת השירות לדיון בט. ההסכם.
 11
 12 ואם במהלך המו"מ יתגלעו חילוקי דעות בין ועדת השירות או נציב שירות המדינה,
 13 ובין נציגות הסת.ע.מ, רשאית האחרונה להביא את השאלה שבמחלוקת בפני ועדת
 14 תיווך.
 15
 16 ב. משכך הם פני הדברים, ומכיוון שלא נוהל מו"מ עם המבקשות, טרם הבאת ט.
 17 ההסכם לוועדת השירות - הרי שיש למנוע את התכנסות ועדת השירות.
 18
 19 ג. טענה נוספת, טוענות המבקשות, היא שאין מקום לכינוס ועדת השירות, כל עוד לא
 20 נחתם הסכם, ואין לכנסה ע"פ ט. ההסכם.
 21
 22
 23 **ג. ההליכים, והסכמות הצדדים.**
 24
 25 7. הבקשה, כאמור לעיל, הוגשה בפקסמיליה ביום 14.04.00 (יום ו' בשבוע), שעה שועדת
 26 השירות היתה אמורה להתכנס ביום 17.04.00.
 27 לכן נתקיים דיון בבקשה לצו מניעה זמני ביום 16.04.00 (יום א' בשבוע). לקראת דיון זה לא
 28 היה סיפק בידי המשיבים והארגון להמציא תצהיר תגובה מטעמם.
 29
 30 8. א. ב"כ המשיבים 1-4, (עו"ד שרצקי), הצהירה בפתח הדיון כדלקמן:
 31 "על סדר יומה של ועדת השרות שאמורה להתכנס ביום 17.04.2000 יונחו
 32 - בכל הקשור למשיבים שבבקשה זו - הנושאים הבאים:
 33 א. גמלאות - הכרה בשתי תוספות קבועות שישולמו לזכאים מקרב עובדי
 34 המחקר ברפא"ל שידורגו בדירוג המחקר ברפא"ל, בהתאם למפורט
 35 בטיטת ההסכם הקיבוצי המיוחד בין מדינת ישראל/משרד הבטחון לבין

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1 ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון ובמשרד ראש הממשלה.
 2 ב. תאומי גמלאות לגמלאי רפא"ל המדורגים בדירוג המחקר במערכת
 3 הבטחון."
 4
- 5 ב. מר שלמה בוק, מצהיר המבקשות, נחקר חקירה נגדית, ע"י ב"כ הארגון, וכן,
 6 בהסכמה, העיד מר בוימל מטעם המשיבים, ונחקר חקירה נגדית וחוזרת.
 7
- 8 9. בתום החקירות האמורות, הגיעו הצדדים להסכמות הבאות:
- 9
- 10 א. לא יקויים דיון בצו המניעה הזמני והדיון יהפוך לדיון בסעדים הקבועים.
 11
- 12 ב. הצדדים, על יסוד האמור בבקשה, הצהרתה של עו"ד שרצקי (ב"כ המשיבים) בדבר
 13 העניינים שיהיו על סדר יומה של ועדת השירות, וחקירתם של הצדדים, יסכמו
 14 טענותיהם בעניין הסעדים המתבקשים בבקשה.
 15
- 16 ג. אין בהסכמת הצדדים דלעיל, כדי לפגוע בהליכים אשר הצדדים מבקשים לקיימם,
 17 לרבות הבאת העניין בפני ועדת השירות, קבלת החלטה ע"י ועדת השירות, חתימה על
 18 ההסכם הקיבוצי.
 19
- 20 ד. אם יקבע בפסק דין שהחלטת ועדת השירות היתה כלא היתה, כיוון שהיתה
 21 מוקדמת מחמת העובדה שההסכם לא נחתם, או שלא התקיים משא ומתן או תיווך
 22 מוקדם כנדרש בסעיף 103 לחוק הגמלאות - כל החלטה שניתנה (ע"י ועדת
 23 השירות) תהיה בטלה ומבוטלת ולא תטען הטענה, שמכיוון שניתנה יש לקיימה.
 24
- 25 10. הצדדים אכן הגישו סיכומיהם, לרבות תשובה של המבקשות, לפי החלטת בית הדין שנתנה
 26 בסוף הדיון (פ: 10).
 27
- 28 11. לאחר שקראנו הסיכומים, כולם, הגענו להכרעתנו דלהלן. מכיוון שדרכנו בקביעת השאלות
 29 הדורשות הכרעה, והכרעה בהן אינה, בהכרח, זהה לדרכם של הצדדים, או מי מהם, הרי
 30 שיש למצוא מענה לנטען בסיכומים בפסק דין זה, גם אם איננו מתייחסים, אחד לאחד,
 31 לטיעוני הצדדים.
 32
 33
 34

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
- ד. טענת סף:**
12. לאחר שהוגשו סיכומי התשובה מטעם המבקשות, הגיעה, ביום 03.05.00 לבית הדין "הודעה ובקשה מטעם ארגון סגל המחקר", שבה עותר הארגון:
- א. להורות על הוצאת סיכומי התשובה מתיק בית הדין;
- ב. לחילופין, להתיר לארגון להשיב על סיכומי התשובה בתוך חמישה ימים.
13. בקשנו, בהחלטה מיום 03.05.00, תגובת המבקשים להודעה לבקשה הנ"ל, וזו נתקבלה בו ביום. (ראו תגובה מטעם המבקשות).
14. א. איננו מוצאים צורך לדון במפורט ולהכריע בין הנטען בהודעה ובבקשה הנ"ל, אל מול האמור בתגובה מהטעם הפשוט הבא:
- האדנים המרכזיים שהיו בבסיס הסכמת הצדדים, כפי שפורטה לעיל בסעיף 9, הם: התשתית הראייתית שתהא בפני בית הדין והראיות (הסכמות) עליהן יוכלו הצדדים לסמוך סיכומיהם בפנינו. (ראו לעיל בעיקר סעיף 9 ב').
- ב. כאן נשוב ונציין, רצון הצדדים היה להביא לכך שינתן פסק דין במהירות האפשרית - לכן נתנו הצדדים הסכמתם לחריגה מהותית מכללי הדיון הרגילים. כך לא היתה בפנינו תגובה בכתב של המשיבים, ולכן גם לא הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם המשיבים. כל שהיה בפנינו מטעם המשיבים היתה עדות קצרה של מר בוימל.
- ג. לכן חובה עלינו - דווקא במקרה זה, להיצמד למסגרת המוסכמת בין הצדדים ולא לתרוג ממנה לכיוון טיעון צד זה או אחר.
- מכאן - היינו מכת הסכמתם של הצדדים - מה יהיו היסודות העובדתיים עליהם הם יבססו טיעוניהם, נובע השוני מכל פסיקה אחרת של בית הדין הארצי לעבודה, לרבות זו שהוזכרה בתגובת המבקשות.
- ד. סוף דבר: על פי התשתית שבהסכמת הצדדים, כפי שפורטה בסעיף 9 לעיל, יוכרע סכסוך זה.

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

ה. עובדות מוסכמות:

15. שלוש עובדות מוסכמות תשמשנה לצורך הכרעה בסכסוך שבפנינו :-

א. הארגון הוא ארגון העובדים היציג של העובדים בדירוג המחקר במשרד הבטחון ובמשרד ראש הממשלה בכלל וברפא"ל בפרט (סעיף 6 לבקשה). (וראו דב"ע נה/4-28 ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון - ההסתדרות הכללית ואח', פד"ע לא, 154).

ב. לא נעשתה פניה אל המבקשות, או מי מהן, לפני שנתבקש כינוסה של ועדת השירות; לא נוהל עימן משא ומתן כלשהוא, בענין שעומד על סדר יומה של ועדת השירות.

ג. ועדת השירות עומדת להתכנס כדי לדון:

- * בהכרה בשתי תוספות קבועות שישולמו לזכאים מקרב עובדי המחקר ברפא"ל שידורגו בדירוג המחקר החדש ברפא"ל, בהתאם למפורט בט. ההסכם;
- * תאומי גמלאות, לגמלאי רפא"ל, המדורגים בדירוג מחקר במערכת הבטחון (ראו דברי ב"כ המדינה פ: 1);

ו. השאלות שבמחלוקת:

16. א. השאלה הראשונה שבמחלוקת, בין הצדדים, היא:
האם לצורך הפעלת סמכות ועדת השירות, בשאלות (המוסכמות) שעל סדר יומה - יש לקיים מו"מ, ובמקרה של חילוקי דעות תיווך. במילים אחרות האם הוראות סעיפים 103 ו-104 לחוק הגמלאות חלות על הדיון, על פי סעיף 9 (2) לחוק הגמלאות, אשר על פיו מתכנסות (או התכנסה) ועדת השירות כדי לדון בשאלות דלעיל שעל סדר יומה (ראו מוסכמה סעיף 15 ג').

ב. תוכרע שאלה זו בחיוב, (היינו יש לקיים מו"מ ואולי תיווך, על פי הוראות סעיפים 103 או 104 לחוק הגמלאות) - יהיה מקום לדיון בשאלה שניה שבמחלוקת והיא:
האם המשא ומתן צריך להתקיים עם המבקשות או מי מהן?

ג. שאלה שלישית - האם למבקשות מעמד בענין שעל סדר יומה של ועדת השירות - ואם כן (גם אם לאו) :-

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1

2

ד. האם ועדת השירות יכולה להתכנס ולדון, על פי הוראות סעיף 9 לחוק הגמלאות רק לאחר שנחתם הסכם קיבוצי, ואין לה סמכות לדון כשיש בפניה רק טיוטת הסכם.

3

4

5

ז. סעיפי חוק הגמלאות:

6

7

17. להלן, נפרט, סעיפים מחוק הגמלאות, הדרושה, איפוא, לצורך הכרעה בסכסוך שבפנינו:

8

"1. הגדרות

9

בחוק זה -

10

"ועדת השירות" - ועדת שירות המדינה שנתמנתה על פי חוק המינויים;

11

"נציגות עובדי המדינה" - ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר

12

של עובדי המדינה; ..."

13

14

"8. הגדרות בפרק זה - ...

15

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני - שיעור המשכורת, לרבות התוספות

16

הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה

17

לפלוני ערב פרישתו מהשירות; אם הורד בדרגתו, עקב אמצעי משמעת לפי כל דין,

18

תהיה משכורתו הקובעת במשך כל תקופת ההורדה נחשבת לפי הדרגה שאליה הורד ובתום

19

תקופת ההורדה תחזור ותיחשב לפי הדרגה שלפני ההורדה; ..."

20

21

"9. כללים לחישוב המשכורת הקובעת

22

בחישוב המשכורת הקובעת של אדם פלוני בזמן פלוני יחולו כללים אלה:

23

(2) היה באותו זמן סולם המשכורת שונה מן הסולם שהיה בשעת פרישתו של

24

פלוני מהשירות - תחושב המשכורת הקובעת לפי הסולם המחייב באחד לחודש שבו חל

25

אותו זמן, בתיאומים שקבעה ועדת השירות; ..."

26

27

"103. הוראות ועדת השירות ונציב השירות לאחר משא ומתן עם העובדים

28

(א) כל כלל, תנאי או הוראה כללית אחרת הנקבעים לפי חוק זה על ידי נציב

29

השירות או ועדת השירות ייקבעו אחרי משא ומתן עם נציגות עובדי המדינה ועם

30

ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים במדינה.

31

32

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1 (ב) נתגלעו חילוקי דיעות בין ועדת השירות או נציב השירות ובין נציגות עובדי
2 המדינה בענין שסעיף קטן (א) חל עליו, רשאית נציגות עובדי המדינה להביא את
3 השאלה שבמחלוקת בפני ועדת תיווך.
4 (ג) ועדת התיווך תהיה של שלושה חברים שיתמנו על ידי שר העבודה; חבר אחד
5 יתמנה לפי המלצת ועדת השירות, חבר שני לפי המלצת נציגות עובדי המדינה והחבר
6 השלישי ישמש כיושב ראש; עובד המדינה לא יתמנה כחבר ועדת התיווך.

7
8 104. הוראות הממשלה ושר האוצר לפי המלצת ועדת השירות לאחר משא ומתן עם
9 העובדים.

10
11 כל כלל, תנאי או הוראה אחרת שנקבעים לפי חוק זה על ידי הממשלה או על ידי שר
12 האוצר, בין בתקנות ובין בדרך אחרת, ייקבעו לפי המלצת ועדת השירות; ועל מתן
13 המלצה לכלל, לתנאי או להוראה כללית אחרת יחולו חובת המשא ומתן וזכות התיווך
14 כאמור בסעיף 103.

ת. הכרעה:

15
16
17
18 18. בטרם נתייחס לשאלות שבמחלוקת בין הצדדים, לפי סדרן (ראו לעיל סעיף 16) - נאמר
19 זאת:

20 "בפרשנותו של דבר חקיקה, אנו שואלים את עצמנו מהי המטרה המונחת
21 ביסודו. מובנו של החוק לא ייקבע אך על פי מובנה המילוני של הלשון. ללשון
22 יינתן אותו מובן אשר מגשים את המטרה המונחת ביסוד החקיקה. בדומה,
23 מובנו של החוק לא ייקבע אך על פי המובן היוריספרודנטלי שניתן למושגים
24 בהם משתמש דבר החקיקה. מובנו של החוק ייקבע על פי המטרה המונחת
25 ביסודו. מבין המובנים הלשוניים השונים יבחר אותו מובן לשוני אשר
26 מגשים את התכלית שהחוק נועד להגשים... זו הפרשנות התכליתית
27 המקובלת עלינו, והנגזרת מהתפיסה הכללית שהמשפט אינו גן עדן של
28 מושגים אלא חיי יומיום של צרכים, אינטרסים וערכים, אותם מבקשת
29 חברה נתונה להגשים בזמן נתון. ... אכן, מובנו של ביטוי נקבע על פי
30 תכליתו... עמד על כך חברי, השופט זמיר, בצינינו:
31 "מבחינה עקרונית, כל ביטוי יש לו משמעות מיוחדת בהקשר מסוים, לפי
32 אותו הקשר. לפיכך, המשמעות של אותו ביטוי עצמו עשויה להשתנות
33 מהקשר להקשר, לפי הסביבה בה הביטוי חי, לפי התכלית של החוק בו הוא
34 משובץ ולפי שיקולים פרשניים אחרים" (בג"ץ 7029/95 הסתדרות העובדים
35 הכללית החדשה נ' בית הדין הארצי לעבודה (טרם פורסם)).

36
37 (מדברי הנשיא א. ברק, דנג"צ 4601/95 סרוסי חי יוסף נ. בית הדין הארצי
38 לעבודה (טרם פורסם)).
39

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1 כמו כן, בפרשנות דבר חקיקה עלינו גם לתת משקל רב לתכליתו האובייקטיבית של הטקסט
 2 (ראו א. ברק "פרשנות במשפט", כרך ראשון 304-303).
 3
 4 על פי העקרונות האמורים, ועל פי מעמדו של ארגון יציג של עובדים - נבחן את השאלות
 5 שבמחלוקת.
 6
 7 19. אין כאמור מחלוקת -
 8
 9 א. שהעניינים המונחים בפני ועדת השירות הוא תאומי גמלאות לגמלאי רפא"ל
 10 המדורגים בדירוג מחקר וכן הכרה בשתי תוספות קבועות שישולמו לזכאים מקרב
 11 עובדי המחקר ברפא"ל, שידורגו בדירוג המחקר החדש ברפא"ל;
 12
 13 ב. שהממשלה החליטה על מעבר עובדי המחקר ברפא"ל משירות המדינה (יחידת הסמך
 14 ברפא"ל) לחברה ממשלתית;
 15
 16 ג. שהארגון - כארגון יציג של עובדי המחקר במערכת הבטחון ובמשרד ראש הממשלה -
 17 מקיים עם המדינה מו"מ לקראת חתימת הסכם מעברם של העובדים שהוא מייצגם,
 18 וגובשה טיוטת הסכם סופית.
 19
 20 ד. שבמסגרת טיוטת הסכם - ככל הידוע למבקשות, כפי שנטען בבקשתן ובסיכומיהן;
 21 ועל פי הצהרת המשיבים בסעיף 3.1 לסיכומיהם - הוסכם על סולם שכר חדש לעובדי
 22 המחקר ברפא"ל וכן על תוספות קבועות מסוימות.
 23
 24 ה. שלצורך אשור התוספות הקבועות וכן לצורך תאומי הגמלאות וגמלאי רפא"ל הובא
 25 הענין בפני ועדת השירות.
 26
 27 20. על יסוד תשתית עובדתית זו נבחן ראשית את השאלה הראשונה שבמחלוקת (האם
 28 תיאומים שתקבע ועדת השירות, מהווים כלל, תנאי או הוראה כללית אחרת הנקבעת על ידי
 29 ועדת השירות).
 30
 31 21. לא יכולה להיות מחלוקת שעם חתימת הסכם בין הממשלה לארגון, יהפכו עובדי המחקר
 32 ברפא"ל מעובדי מדינה, לכל דבר וענין, לעובדי חברה ממשלתית.
 33

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1 מכאן הצורך, טרם המעבר ממעמד של עובד המדינה, למעמד של עובדי חברה ממשלתית
2 יבוצעו גם: התיאומים אשר על פי סעיף 9 (2) לחוק הגמלאות בסמכות ועדת השירות לבצע,
3 כדי להתאים בין סולם המשכורת שבהסכם לסולם "הישן" הקיים כיום ברפא"ל ולהכיר,
4 על פי סמכות הממשלה שבסעיף 8 לחוק הגמלאות בתוספות שתנתנה על פי ההסכם
5 כ"תוספת קבועה" לענין חוק הגמלאות.
6

ח. 1. האם סעיפים 103, 104 חלים במקרים דנן:

8
9 22. לצורך הכרעה בשאלה זו, יש להתחקות אחר ההוראות שבסעיפים אלה, לבחון את המטרה
10 המונחת ביסודם. את זאת נלמד משלושה מקורות עיקריים: לשון החוק, ההסטוריה
11 החקיקתית של החוק, ועקרונות היסוד של השיטה המשפטית.
12

13 23. מלשון סעיף 103 נמצאנו למדים שניים אלה:
14

15 (1) כאשר מבקשים, הנציב או ועדת השירות, לקבוע "כלל, תנאי, או הוראה כללית
16 אחרת" -

17 (2) הם יעשו זאת: "... אחרי משא ומתן עם נציגות עובדי המדינה ועם ארגון העובדים
18 המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים במדינה".
19

20 24. לשון החוק הנוקטת מחד במילים "כלל, תנאי, הוראה כללית" ומאידך קובעת את הגורם
21 שעומו יש לנהל משא ומתן, מלמדת לדעתנו שהדיבור כולו "כלל, תנאי והוראה כללית"
22 משמעותו קביעת נורמה שיש לה תחולה כללית.
23

24 זה לדעתנו הטעם שנדרש משא ומתן דווקא עם הארגונים המייצגים את המספר הגדול
25 ביותר של עובדי המדינה ואת המספר הגדול של העובדים במדינה. דווקא הדרישה
26 שהארגונים הללו יהיו צד למשא ומתן מצביע על כך שלכלל, התנאי או ההוראה הכללית -
27 ישנה השפעה על המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה או העובדים בישראל. לכן המשא
28 ומתן צריך להתקיים בין המייצגים אותם לבין הנציב או ועדת השירות.
29

30 25. לא רק לשונו של הסעיף מלמדת על כך אלא גם עקרונות היסוד של השיטה המשפטית,
31 בהתייחסה למהותם, תפקידם וסמכויותיהם של ארגון עובדים וארגון עובדים יציג מלמדים
32 זאת.
33

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1 אין לנו אסמכתא טובה יותר לפרשנות זו, המבוססת על היסודות של השיטה המשפטית
2 מאשר דברי סגן הנשיא אדלר (כתוארו אז) בדיון אשר בו הוכר הארגון, כארגון יציג של כלל
3 עובדי המחקר במערכת הבטחון (דב"ע ש/28-4 ארגון סגל המחקר במערכת הבטחון נ.
4 הסתדרות הכללית של העובדים בא"י, פד"ע לא 54, 75, וכך אומר הוא:

6 "השאלה העיקרית המתעוררת בתובענה זו היא מהי "יחידת המיקוח"
7 המתאימה והנאותה בעניין שלפנינו.

8 אם יחידת המיקוח היא כלל עובדי המדינה או כלל עובדי משרד הבטחון, אזי
9 ההסתדרות הכללית ממשיכה להיות הארגון היציג. אולם אם קיימת יחידת
10 מיקוח של עובדי סגל המחקר במשרד הבטחון, אזי ארגון סגל המחקר הוא
11 הארגון היציג של אותה יחידת מיקוח".

13 הפרשנות התכליתית של הוראת סעיפים 103 ו-104, באנלוגיה לאמור לעיל, כאשר מדובר
14 בשאלה כללית - נורמה כללית - ההסתדרות הכללית, או הסתדרות עובדי המדינה (לפי
15 הענין) ממשיכה להיות בעל הדברים של המדינה ולכן עימה צריך לקיים את המו"מ על פי
16 סעיף 103 לחוק הגמלאות.

18 אולם משמדובר בענין ספציפי החל רק על עובדים המיוצגים על ידי ארגון יציג מסוים, ואין
19 מדובר בהוראה כללית, הרי שהסעיפים הנ"ל אינם חלים.

21 26. זאת ועוד: עקרון יסוד נוסף של השיטה המשפטית קובע שרק ארגון עובדים אחד יוכל ליצג
22 עובדים לענין אותו הסכם קיבוצי. (ראו בענין זה דב"ע נב/2-5 ההסתדרות הכללית נ. פז
23 פד"ע יד' 369, 395 בו קובע בית הדין הארצי, בין היתר: "... לא יכול להיווצר מצב שבו יהיו
24 "שניים אוחזין בטלית" מצב שבו כל אחד משני ארגוני עובדים יהיה ארגון עובדים יציג
25 לענין אותו הסכם קיבוצי - הסכם קיבוצי מפעלי").

27 גם קביעת בית הדין הארצי לעבודה בדב"ע ש/28-4 הנ"ל לפיה: "בנסיבות הענין... יש
28 לראות בעובדי המחקר במערכת הבטחון - ולא בעובדי מערכת הבטחון כולה - משום
29 "יחידת מיקוח" יש להכיר בארגון כארגון עובדים יציג לענין כריתתו של הסכם עבודה
30 קיבוצי לעובדי המחקר" (שם בעמ' 74) - מלמדת שרק הארגון יכול לייצג את עובדי המחקר
31 במערכת הבטחון במשא ומתן לקראת חתימת ההסכם הקיבוצי, שהוא מהווה הסיבה
32 לכינוס ועדת השירות במקרה דנן.

33
34

בתי הדין לעבודה

ס'ק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

- 1 לפיכך, משמדובר ביישום הוראות ההסכם הקיבוצי על עתידם של עובדי המחקר ברפא"ל
 2 באופן מיוחד, הרי שברור שמדובר כאן בכלל ספציפי - כללי התאמה וקביעת תוספות
 3 קבועות לצורך גמלאות - שאין להחילו, אוטומטית, על עובדים אחרים שאינם מיוצגים על
 4 ידי הארגון.
 5
 6 הפועל היוצא מכך הוא שכשם שאין למבקשות כל נגיעה או סמכות לייצג את העובדים
 7 המיוצגים על ידי הארגון במשא ומתן ובחתימת הסכם קיבוצי, לא ייתכן שתינתן להם
 8 סמכות או ינוהל עימם משא ומתן כאשר מדובר על התאמת הוראות ההסכם על פי חוק
 9 הגמלאות.
 10
 11 הייתכן, איפוא, לטעון: שמתד על משא ומתן לכריתתו של ההסכם הקיבוצי ובו התניות
 12 הנוגעות לתוספות קבועות וסולם שכר חדש, יחתם בין הארגון למדינה, ואילו בענין הכרה
 13 (על פי הוראות סעיפים 8 ו-9 לחוק הגמלאות), לתוספות הללו ולתיאומים הנדרשים
 14 בעקבותיו, ינוהל משא ומתן עם ארגון עובדים אחר? שאינו ארגון העובדים היציג של
 15 העובדים שההסכם הקיבוצי שהוראותיו מובאות לדיון בפני ועדת השירות חל עליהם? -
 16 כמאמר המשיבים בסיכומיהם" בשם מי ובאיזו סמכות ינהלו (המבקשות) את המו"מ ואת
 17 התיווך" (סעיף 4 לסיכומי המשיבים).
 18
 19 26. סוף דבר: מכל הטעמים האמורים לעיל סבורים אנו: שאין סעיפים 103 ו-104 לחוק
 20 הגמלאות חלים על התכנסות ועדת השירות, נשוא דיון זה.
 21
 22 **ח. 2. יתר השאלות שבמחלוקת:**
 23
 24 27. הכרעתנו דלעיל שסוכמה בסעיף 26 הנ"ל, מייתרת את הצורך לענות ליתר השאלות
 25 שבמחלוקת שהוגדרו לעיל בין הצדדים. אולם מוצאים אנו לנכון להוסיף גם זאת:-
 26
 27 א. לו, כטענת המבקשות, יש מקום את הוראות סעיפים 103 ו-104 לחוק הגמלאות גם
 28 על התכנסות ועדת השירות בנושאים שבפנינו - ואנו כאמור איננו סבורים כך, שכן
 29 הבחנו בין נורמה כללית להתכנסות בענין החל על עובדים ספציפיים בלבד - הרי
 30 שהפרשנות התכליתית של הוראות סעיפים אלה בכל הנוגע למהות הארגוניים היתה
 31 צריכה להיות, שהארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה יהיה
 32 אותו ארגון שמייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה שלגביהם חל הכלל.
 33 שכן: "ארגון עובדים" היציג הוא בעל דברים של הצד השני והוא הכתובת אשר לצד

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1 השני לעניין קיום ההסכם (ראו דב"ע לג/4-3 משה שטרית ואח' נ. מספנות ישראל
2 בע"מ פד"ע ד' 331, 351) -

3
4 אם אלו הצדדים הנכונים לצורך החתימה והקיום של הסכם קיבוצי - ברור שטרם
5 קביעה של כללים, תנאים או הוראות כלליות על ידי הנציב או ועדת השירות (כאמור
6 בסעיף 103 לחוק הגמלאות), הנובעת מהסכם קיבוצי כזה, מחייבת משא ומתן עם
7 הארגון שהוא צד להסכם, ולא עם ארגון עובדים שאינו צד להסכם זה, נזאת, כמובן,
8 כאשר מדברים על כללים, תנאים או הוראות כלליות, שיחולו רק על מי שמיוצג על
9 ידי אותו ארגון.

10
11 ב. לדעתנו, משאין למבקשות - או מי מהן - כל מעמד בכל הנוגע להסכם, שעומד
12 להתחם בין הארגון למשיבים, הרי שגם אין להם מעמד בשאלה האם ועדת השירות
13 דנה לפני שההסכם נחתם או אחריו. הגורם היחידי שיכול לעורר שאלה זו הוא אותו
14 צד להסכם, במקרה דנן, הארגון.

15
16 ג. כיוון שזוהי דעתנו - אין עוד מקום להכריע בשאלה העובדתית :- האם אכן הסת.ע.מ.
17 היא "ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה" על פי
18 הגדרת נציגות עובדי המדינה שבסעיף 1 לחוק הגמלאות.

19
20 מה שבכל זאת ברור הוא: שמחד אין כיום לבית הדין ידיעה שיפוטית שאכן
21 הסת.ע.מ. היא המייצגת את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה ומאידך לא
22 השכילו המבקשות להוכיח טענתם זו, שכן העד היחיד מטעמם לא יכול היה לאשר
23 עובדה זו.

24
25 **ט. אחרית דבר:**

26
27 אשר על כן, לאור האמור לעיל, הגענו למסקנה שיש לדחות את הבקשה, שכן לא היה מקום
28 למנוע מהמשיבים לדרוש כינוס ועדת השירות, כדי לערוך ההתאמות הדרושות על מנת
29 לאפשר יישום טיוטת ההסכם שבין הארגון לבין המשיבים והפיכתו להסכם קיבוצי בר
30 תוקף.

31
32 הבקשה נדחת.

33

בתי הדין לעבודה

סק 001022/00

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

בפני כב' השופט הראשי ר. כהן

1 כיוון, שלמעשה, על פי ההסכמה שבין הצדדים, לא נמנע מהמשיבים והארגון להמשיך
2 במהלך המוסכם ביניהם לקראת גבושו הסופי ותתימתו של ההסכם ביניהם, וכיוון שמדובר
3 - בסכסוך קיבוצי - אין צו להוצאות.

4
5
6

את עותק ההחלטה יוזמנו הצדדים לבוא ולקבל במזכירות בית הדין וזו תשלח אליהם במקביל
בדואר.

7
8
9

ניתן היום, 11/5/00, בהעדר הצדדים.

10
11
12

ר. כהן - שופט אב"ד

נציג ציבור - מר הלפרין (-)

נציג ציבור - מר מילר (-)

13
14
15
16
17
18
19
20

השליח
ממך לקול

טל. ג. / 00102200Y.001

בית הדין האזורי לעבודה בחיפה

אנ"ל משרד
שהעתק זה
ממלאים למקור
10
מזכיר ראשי
תאריך
11/5/00